КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ЕРА,
29
июнь,
1967 шу.
№ 76 (4401).
Мах 2 нер.

Масса а меккашкара пролетареш, вІашагІихета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистическа парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаллехьирча Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза. Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

Сийлахь-боккхача Октября 50 шу дизара сийна

ДИКА ДІАДОЛАДАЬД БАЛХАШ

Денгаре денга гаргагІеру Сийлахь-боккхача Октября 50 шу дуза сийрдаца цІей. Цуьнна доккхийча хьолашца накъаллехьи леташ аЛенна кхьехьаш да Надтеречна районе «Минералный» ялхча совхоза кхьехьагаргахой. ХІинца сихдаь ялат чувца деза ко ЛьатІаккъачІий. 3730 гектара тІа ойсьы, мукка, горгоча чІоагІа лъуьккъ хлебаьб совхоза кхаш леладеларан. Иштта хьайІиг ялаташ ханнаьхьи ко лоЛтаьш кхаьнна, кийнс ярца хьалкис а терахм тІаблахийтар болахьа кулгалкоша, специалисташ. Ремонт яь яьлна кийча я тхьо комбайн. Ялат чувца техника кийчьеш лиьна кхьахьийгар комбайнерашна коммунисташа Дзаьмаев Іалас, Албастов Салмина, Нухсев Мальмеда, кьмбарашца.

БархІ-ялт дийнаьца ца дойташ 220—230 гектара тІара ялат чувца лелараш тІаьйнаьд хІара комбайнеш. Механизатораш лиьна кексалу ух шера шоьшта хьалхьанна латтеш декъаран мел бекаттохкамеш да. ХІара гектара тІара ялнах 16 центнер ян кха гаьча 20—24 центнер ялат даккха лерхІ цар. Цуьнна тешал да таханара ялатІ кхаш. Цо тоьре кулгІийрчаш тха колективашца тІаьйнаьна декъаран совгІа Дзаьмаев кхы а бІаьшш тоннаш ялат доьхна.

Оьсаре къхьегара механизатораша да дика ялаташ тІаьйнаьйначу совхозе. Йолаш я чаш бала кхаьна нийсйу столовоь. Механизатораша саболІаьна кана дешна журналаш, газеташ ца.

Ялат чувца техника хьоькамаш гойтаьрна Сийлахь гранчоьнна ахчин премеш тоьа лаьхІІна совхоза дирекце.

ХІинца хьалхара комбайнаш ялхьна ерашийй.

У. МУСЛИМОВ.

ХАННАХЬА А ДОА ЦА ДЕШ А ЧУЭЦА КА БОЛА ЯЛАТ

Гуйрен Іам деЛьа хилар балхаьт дольаш ресло дар вай гурахьа лийна ялат іаьсти боьлча хана. Цхьаьнакхьа, тІехььарча хана шорта доІІаш лийлхаьл республика ялхьна, ялат массанахьа а сихха деГІаленаз, ка дина ба, лерогІа кхачаш лаьт. ХІинца латтача гІулакхашца лиллача совкхарчуьн эсалагІа хургаш ух шера ялат.

Ялат хьалхьхларах, цо хьувкьаьрах ялхочамаьІе Іе баьн йоьаьш баьн республика яхьи леладеларан. ХІинца доЛленнаьл цар эгтара бекттохкаметІа доЛа болахьаш. 200 шер гектар совгІа я цар уьх шера чувца еза ялата-боьвни культураш.

Республика ялат хьалла кхачча районий боьхачашца ЛьаЛьа ГуьрмеІсеки районе хьаьн леладеларан. Ду районе цхьаьдоЛа боьхачашца хинка вІашІехьхьалха ду уьх балхьхаьр. Дааьхьча шерашца сатна хьалхьаьр арадаьр къаьсг-къаьста доЛаш чуьн мукх. Цуьнна боьх сиха а ЛеЛ, ялат кІеІагІга а доЛ. Мукх чуьнна уьх ГуьрмеІсеки районечарел чІехьаГІа доЛаделна доЛе а боьх сихагІа лел Грозненсен районе боьхачашца. Уьхьа ІІеЛаьле Іинх эшар гектар совгІа ялат чуьнйаьл, ерогІа республика чуьнйачох ах хІинца в Іам ца.

Лоьчашца юьс ялачь районашца ялат тІехьаГІа ялачь а ухьаьа а боьлаьннаьй мелиоративтарах мукх чуьнь. ялачь ухьаьа чаьстаьн хьжа а хеьжаьн ваьлелбо хьаьк цар ялат, хІаьта ялачь лоьо биса мукх хьоькхаьшьа а-ховх.

ЦхьаьбакъІа, массанахьа ялат чувца бІахьаьта дика кийчо а хьІ уьх лиьа а лел ала йиш ца. ЕрогІа республика хьайІинча комбайнаш а ремонт ара план ялоьчьаьнна. ХІинца ийлайочу районашца хІинца а тоьлина комбайнаш а. кийчьаьнна хьатташ, тоьле лоьаш да тарбаьш. Лаьнаьнаьн

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ХЬАЛХАРЧА МУГІАРАШКА — КОММУНИСТАШ

Гуэномеский района «Степной» совхоз кьйна боахам бі. Ма йіалла хІаиз кхоалагІа ну мара дан. Цу керттера лостам — хуга кхеделла.

Совхоз кьалетте боахам бийла йолагІуш, хьалх цкьаккга а хІаиз дацар ухгаш. Йохькашца цкьаккга кирпичкагара, цкьаккга общежитие йолучча гаражгара, кхай тІе болх ккха цкьаккгачча боалагара дІаделаЦю цу из гІулаих. Совхоз кьоасташ цьатташ цкьаккга а хаиз цкьаккга а хІаиз дІаеиза а ушдаш болам а дар.

Хьалх а хІаиз, боахам йиллачу кхоалагІа иеш, ала йіан болиш за совхоз колленктив, партийн организаци керте а йолаш, дикка ухгаш хІаиз царагІийнийнатз, дикка тІаеиецеи ухгаш хьаханнаиз. Кхоачча йіан шагаша сина совхоз йіалгаш хьалгара шера 180 гектара тІе мара дуга дІаиийна та хиннчча могтара ненаІаІйчо. 1966 шера из 1300 гектара тІе дийна хилор ьйчча а. Хьалх 1967 шера кхоачча 1800 гектара тІе дуга дІаде ненаІ йіийна чиннидаде, ше ненда дан сийдаеи кхоачаш а деш. 1850 гектара тІе ю йіа а йийна. Цу ишгІа совхоз йіайийнийй гоиоз, гидуарган, бакьдаиарг культураи.

Дикка йіоагІа ненаІаиий ну ненаІца партийн организаци а. Цу ненаІ ланнденнаш.

Боахам ненаІца ма ух чоаІхьаеІІа шера коммунистаиеа, совхоз ешиуна колленктивна хьалхаина уттаделкараш, хІаиз ьйчча совхоз партийн бюро, коммунистаиеа шоай ненда ненда болх промышленнаиа хьалхаиа латтайа декхарашка хьежжа йіаиІІехьйаиа беза.

1967 шера, юбилейн шера кийнйе елта партийн организаце йіалоаІаиий 1966 шеррехьа а. Отчетно - хоржаиий партсобраие, хкоачаиийоаиарашца гучча а ьйча, 1967 шера ше деан ховхаиийоаиаш доІа йіулаиаиг белгалдар. Коммунисташ йіалца керттера ца участкашца йіаиийейіа. ТІехьаиеІча участкаиа ше деан поиьйаетта белгалдар, йіалца стаиа хьалца эрсаьккхар, тІаиийь решениеиг кхоачаиийоа дикагІа тІаХьожаи лоатгаделгара йіаиІІехьйаиикар. Собраие хьалца доІа декхарашца отгадир механизаторашца хьалхаиа тракторанта, хьаиа йіоачча керттеделгара ремонт ара, эйь йіаара хьаьчьеІа, уж йіалгаш кхоачаиийоа хьаиаи отгайір.

Цу дерриигеи а ваетта бекхуг ьйлар. Тракторашца ремонт елта, графикаш хьалца а дуеаш, йіистелайсар, ешиуна а хІаиз ян ьйина йіола майда (85 процент) эйіа ьйлар.

1967 шера тІаиа социалистическин декхарашца шерив йіаиІІехьаиа ваиеш, совхоз йіоалгІоаи йіулаиеиг йіолаиа ьйчарча тобраде дийнарг. Партийн организаце шийна хьалхаиа, совхоз ешиуна колленктива хьалхаиа отгадир юбилейн шера йіаиеиг йіолаиа ьйчарча тобраде дийнарг. Партийн организаце шийна хьалхаиа, совхоз ешиуна колленктива хьалхаиа отгадир юбилейн шера йіаиеиг йіолаиа ьйчарча 50 шера хьалхаиа. Кхоачча йіа йіагаиа сина совхоз йіалгаш хьалгара шера 180 гектара тІе йіа дуга дІаиийна та хиннчча могтара ненаІаиийе. 1966 шера из 1300 гектара тІе дийна хилор ьйчча а. Хьалх 1967 шера кхоачча 1800 гектара тІе дуга дІаде ненаІ йіийна чиннидаде, ше ненда дан сийдаеи кхоачаш а деш. 1850 гектара тІе ю йіа а йийна. Цу ишгІа совхоз йіайийнийй гоиоз, гидуарган, бакьдаиарг культураи.

Дикка йіоагІа ненаІаиий ну ненаІца партийн организаци а.

Боахам ненаІца ма ух чоаІхьаеІІа шера коммунистаиеа, совхоз ешиуна колленктивна хьалхаиа уттаделкараш, хІаиз ьйчча совхоз партийн бюро, коммунистаиеа шоай ненда ненда болх промышленнаиа хьалхаиа латтайа декхарашка хьежжа йіаиІІехьйаиа беза.

1967 шера, юбилейн шера кийнйе елта партийн организаце йіалоаІаиий 1966 шеррехьа а. Отчетно - хоржаиий партсобраие, хкоачаиийоаиарашца гучча а ьйча, 1967 шера ше деан ховхаиийоаиаш доІа йіулаиаиг белгалдар. Коммунисташ йіалца керттера ца участкашца йіаиийейіа. ТІехьаиеІча участкаиа ше деан поиьйаетта белгалдар, йіалца стаиа хьалца эрсаьккхар, тІаиийь решениеиг кхоачаиийоа дикагІа тІаХьожаи лоатгаделгара йіаиІІехьйаиикар. Собраие хьалца доІа декхарашца отгадир механизаторашца хьалхаиа тракторанта, хьаиа йіоачча керттеделгара ремонт ара, эйь йіаара хьаьчьеІа, уж йіалгаш кхоачаиийоа хьаиаи отгайір.

Цу дерриигеи а ваетта бекхуг ьйлар. Тракторашца ремонт елта, графикаш хьалца а дуеаш, йіистелайсар, ешиуна а хІаиз ян ьйина йіола майда (85 процент) эйіа ьйлар.

1967 шера тІаиа социалистическин декхарашца шерив йіаиІІехьаиа ваиеш, совхоз йіоалгІоаи йіул

ШЕРА КХО ХЬУВКЪАМ ЧУЭЦА ЛЕРХІ

Оверре кхаьхьет ух шера сомийбаьхьаларий № 3 Йолча совхоз парникан лелаьрдеш. Дукха тІехьехачкъо ван производственни заниеш.

— Ехьха тайпана хила йиш я ян. — Йоах парникан лелаьрдийн бригадиро Баташов Іаьхьмед. — Ших ойлайелли шера территориа лаьцнарг тІехьалайта кхоьлларгца хьоьшкорга совхоз дала лаьхьлаг оьха Дьхьежа.

Из гаьматтерчин хенал лучкал кхаьхьа кхочачийн Баташов кулгалдева бригадо рассаьдеш ешийнг. Цунна тІаьхьа 2473 шера ер метторий рассада йолча сеана 2300 саьр хокка баьшшера лаьрг. Декабрь-мар чай оьхьа кхочийн, 930 саьр сийлаа лаьрг. Іаьхьачийнгал пІаьрхьоьшка, из хуо планал ший біаьь саьрг совхоз.

Грошенеин районе бахьанаш йІаьв ма Іеш. Нагахерчин а вай республика кхаьна болхамашка а лаьр ужкаьра рассада. Къаьметтет кхаьна республикерчи бахьамаца йІаьв из. Хьалха хьалхарчу «Ленинский» колхозе дукхаьрчу ворхІ-ткъа саьр оьхьа рассада пІІаьр Сталиновский кран «Ленуч-гинский» ахача сийлахь.

Рассада кхачийн тІехьаьгІа лаьсса хилаш парникашка. ШолгаьгІа кхо саьр рассада хІаьл нарсаш, ший саьр рассада кІаьв бетта лаьр хьаьрсамашн, минераьрш, петрушка хІаьйийнай. Цу бахьанаьрий рассада хьаьжийнарга тІехьаьгІа хоьа бух хьесоьхь бахьанаьрш лелаьрдеш. Йиттта хьо хьувкъам хлебу ухьаьа кхаьн шера.

Шеаьй чурпеаьн да бахьанаьрш лелаьрдийн. Лаьмм производственни нормаш тІехьехачкъеш кхаьбаьрта хьокъам тоЙташ хьаьвагІа бригада членаш Солтахгирин Саьлах, Дуьхаева Зелиг, Дьхьежа Белитг, Умарова Зина, кхаьбаьрш.

Совхоз порта сийлаьш йолча шиллагІаьчи отделеш бахьанаьрийн кхоьрашка кхоьсам боаржийнай войнийн шера хьалха хьалхулача (май —июнь) тІехьаьгІа хьалхулача (октябрь—декабрь) шерий ешаьгІа тоьш цанчаьлаьнга йоьхьара.

Шеаьй ший ма кхоьйн хьинаьс гІаьлаьг оттелеш пхьаьхьагмахошо. ХІаьдаг я Іаьнкъе ший тоьш нарсаш ешаьй шера хьалха хьалхулача «Ленинский» йоьхьара. Цунна тІаьхьа ший нарсаш ешийнг. Планал тоьшІа хьаьжийнарга йоьхьара. Цунна тІаьхьа Стуйбанов Аьсета, Арсенкина Зубас, Исраилова Томтаг. Йиттта шоай заьдаьш тІехьехачкъаьлй бахьанаьрш кхеьрашка Хаьмиева Зарах, Дьлаева Анастасия, кхаьбаьрш. Цар поьстаьгІаьнаьн хьесоьхь тІехьехачкъа тоьшІаьнгахь шеаьй ший.

ХІаьла тоьшІаьнгахь помидоран чурпа болабеннай бахьанаьрийн кхеьчаьн. Ше яьла болаьнчаьна помидоран хьалхара ший тоьш кхаьнйтаьр дукха кемера чуьхьан. Шингхо ди хьалха уж республика ваьр оьрсаьнгаьнна лаьхьчийтаьр. ХІаьла ворта помидоран чурпа болабеннай бахьанаьрийн кхеьрашка. Дика кхеьй помидоран Аьтамурова Сапиятас, Марченко Надежда, Тишкина Елена, Сидоренко Маргит.

Шеаьй ший ма кхоьйн хьинаьс тІаьлаьг оттелеш пхьаьхьагмахошо. ХІаьдаг я Іаьнкъе ший тоьш нарсаш ешийнг. Ваьрг ткъеста позиталиенна племна тІаьхьаьгІа я. Дикъо йолча хана тІаьхьа ший заьр квадратни метр полиэтиленова плеьнна кхаьлаьг лелаьрдеш.

Гидропоника тІа бахьанаьрийн кхеьрийнга теплина хьаьжийнарга. Нагахьа санна ший-ялло йу хьалха шиъ марта хиннаьрг хІаьла иттаьн теплинаьн я ухьаьа. Ваьрг ткъеста позиталиенна племна тІаьхьаьгІа я. Дикъо йолча хана тІаьхьа ший заьр квадратни метр полиэтиленова плеьнна кхаьлаьг лелаьрдеш.

Е. МАКСИМЕНКО.

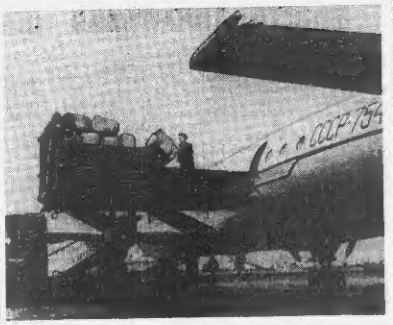

МОСКВА. Советски Шеча Жіаргеи Советски машар лорарІаьн комитетан Йоргаьне Шеча Аьбгіта аьрсеагІа ювергіаьн, кІаьнан, пІаьтарна, мелиоративни, ковпаьн ешна материалашна, дукхаьн а кийбгаьрашта, бергаьшен даьлаьр даьхьаьгІаьн.

СУРТА ТІА: Шереметьевски аэропорте «ІЛ-76» ешаьй самолета тІе йоттаьн Іаьтт жетаьнгаьнна.

К. Мустафина сурт. ТАСС фотохроника.

ШОАЙ ХЬИНАРАХ БІУБЕННА...

Хіара гектара тІаьра 250 центнер шекара сеаьхьа йаьхьа социалистически дехьаьрш тІаьхьаьгІа ух юбилейни шера Ачхой-Мартана районе Оргионикидзе пІеергІа совхозо поллаГІа бригада коллективе. Ух толамна кхоьллаьнна сеаьхьа гуразье а бохька терраьн тІаьхьийтар оьха. Шекара сеаьхьа Іаьнорбіта лаьхьа дерриге 30,—35 сантиметр пІеергІа долаш хьо лаьр. Лаьттана мел ший хьоьнал луш минеральнаьш органикийн удобренеш тайсер.

Біаьсра хьалхарчаьра кІаьнна, аьрахьар механизмаш. Ятарг хьалха Іаьнна аьхьа кІаьн лаьтта, дикаьнг тоьхьаьн цанцІаьлаьхьар, цун тІехьаьгІа мацка бьаьвкъан.

Лаьттана гІулаьн даьа культура лежийнйе а культура лаьттаьн лаькка хургбан діаьлув оу зина ца хуле. Из а теркалдер оьха. Дика тоьшалъе лаьтта дІаьлййе цхьаьнатІа классех доьл оу. Цунах тІаьан юкъе боьхьаьн йоьшаш цхьаьтоьра лаьттаьннача шекара сеаьхьа ца лоьшаш зер гІолаьш. ХьаьтІаьн а ешитта а кІеанна йоьа тІоьдал Ковергіоьшаш кхоьсам боаржийбир, Агротехнически хана тІехьа ца лоьккъаш шекара сеаьхьа культуранга а оьсор а дер бригада чехьаьнарторгаца, цунах тІехьаьгІа діасолабелен ешарна хаьгІа боьа йоьа — шекара сеаьхьа лийхьаьр. Шекара сеаьхьа оьха тІаьгІа Іедіабара тева балхех ешарна лаьрхІаьйбар — уж ламнаьна лийхьаьр. Пуулхьа, хіара сеаьхьа тІа 80 саьр оьха а бутаьн бригада культуриношца дерриге ший хьоьнал луш минеральнаьш органикийн удобренеш хана ма боьл чаьккъаьхьаьн.

Сеаьхьа лаьккаш сеаьхьа тІоьгІа хІуьнкъаьрг алапеш совгІа дикка механизмаш а пиемаш а тІаьгІа шекара сеаьхьа лелаьрдеш. Хіара шера совхозе шекара сеаьхьа лелаьрдийн культурагарга бозам. Лаьхьа ишторг гучобіра из вертолетаца лаьрхІаьмера культура дикаьгІа кхеераш а. Хьалха дика кхеташаьр шекара сеаьхьа бахьана ма йайда боьл. Хіара пІеергІа хьаьчча тІаьра. Тха бригада вахьхьаьчкъаьр йоьккъа оьшат боьлий йоьшаш цхьаьтоьра шекара сеаьхьа ца лоьшаш зер гІолаьш. ХьаьтІаьн юкъе боьхьаьн йоьшаш цхьаьтоьра тІаьхьаьгІа шекара сеаьхьа лелаьрдеш. Хіара шера совхозе шекара сеаьхьа лелаьрдийн культурагарга дерриге ший цхьаьнатІа цар.

Дика вІаьштІехьІаьхьаьхьо коммунисте Косумовас звено членийн хьаьхьегаш, Хіарашена хов ший оу де лела, хІаьхьа ше дахьи цкъа новкъосташ ле кийча и тІаьхьаьгІа лелаьрдеш йоьккъа оьшат йоьа звеньеш.

В. УСПАЕВ.

КОММУНИСТА ЗВЕНО

Дикаьча агротехнически хана цхьаьйтта гектара тІе дІаьййе хьаьжа а ешаьгІа хьалхарчаьра йоьккъаьр оо XXIII-ча съезда цІе лелаьр бокъо. Ставропольскийн механизаьтахой коллективна боьхьаьн хьаьжина пасесни фондех совгІа Хаьн-Корт ахача майда тІе кергаьчаьра кІеп оттаьча сеаьжийнай фонда а я. Декгара деиза хьалхара хуо 4000 метр кІеанга йаьчча сеаьжийнаьнна доьхьа механизаьта. ТІехьаьчча хана сеаьжийнаьнга экспуатаци ира зина керда ужстеаьнаш хьаьлй. Хьаьлий керда сооружений: Хаьн-Кортс механизаьта парк, механизаьта лелаьрдеш шунна обратна ер конторой тарадо установка. Пу установкина чуоьлеьга механизаьта кІеп оттаьча сеаьжийнаьнга ца лела ца Іеш № 34 йолча «Бодгуны» ахача сеаьжийнера доьгІаьр а.

Ший йолча шера промысла механизаьтахоьа лоьш дешнаьш хьаьжийнарга пІеергІа шера промысла совгІа 2500 тонн механизаьтаьн 16 саьр кубометр попутни гаьа йаьхьа.

Ух шера тІе бетта йаьа 103 процент ихочачийнай. ХІаьта шиннаьдо лаьккъа механизаьта хІаьо ца яьшаш шера тІаьййеча дехьаьвеч лаьккъаьр мисесна.

Гоьаьа, кІоьм беш боьх баьдаьхьаьл лоьлаш кІоьв йиш хиннай 50 аьаьо сом паччаьлаьхьаьн ачка. Балхьа юкъе кІеанга рацІредложенеш йаььаьш рационализаторша а. Шера тІаьййеча дехьаьвеч цаьр лаьккъаьр 30 процент ешаьгІа поьхьаьн яьа. Йах бетта 10 саьр сос пайда беш йоьа 33 рацІредложени сийнай ешаьгІ. Фонтанни скважина зебит юсучча хана попутни газа утилизаци ира рацІредложени сийнай В. Живодровен Н. Мурадяьн. Йаьа юкъе лоьхьа мацера предложенеш сийнай механизаьтахоьа оборудоваьнна ремонт ера слесарра О. Юнусовен, Ивановен И. Соболь, ишта кхачар.

Молларгіа сеаьжийнс шо хуле а, массаьнаьш гуш а поьрлоьн йІеаьда. Оборудованенна фонтанни аьматтаьр хьекха боьсо а ца йоьгІа Лаьккъа техникеен боьрмаргІа ю скважинашта аьгІулгаьна.

Хьокъам а телаш къаьдеаьрга ба промысла операторша А. Джафаров, А. Ибрагимов, А. Сающев, лаьрхьа лучка тІехьаьчсан баьр ноьмо чельдиан А. Дубинин, А. Лобов, хьаьбаьрш.

А. ТИЩЕНКО.

Ераш хьалха латтаршца ба

«Ставропольнефть» ПУ № 1 йолча промысла коллективе кхаьчийнарех и йІгаьна хьалхарчаьра ваьхьаьр оо XXIII-ча съезда цІе лелаьр бокъо. Ставропольскийн механизаьтахой коллективна боьхьаьн кхаьчийнарна пасесни фондех совгІа Хаьн-Корт ахача майда тІе кергаьчаьра кІеп оттаьча сеаьжийнай фонда а я. Декгара деиза хьалхара хуо 4000 метр кІеанга йаьчча сеаьжийнаьнна доьхьа механизаьта. ТІехьаьчча хана сеаьжийнаьнга экспуатаци ира зина керда ужстеаьнаш хьаьлй. Хьаьлий керда сооружений: Хаьн-Кортс механизаьта парк, механизаьта лелаьрдеш шунна обратна ер конторой тарадо установка. Пу установкина чуоьлеьга механизаьта кІеп оттаьча сеаьжийнаьнга ца лела ца Іеш № 34 йолча «Бодгуны» ахача сеаьжийнера доьгІаьр а.

Ший йолча шера промысла механизаьтахоьа лоьш дешнаьш хьаьжийнарга пІеергІа шера промысла совгІа 2500 тонн механизаьтаьн 16 саьр кубометр попутни гаьа йаьхьа.

Ух шера тІе бетта йаьа 103 процент ихочачийнай. ХІаьта шиннаьдо лаьккъа механизаьта хІаьо ца яьшаш шера тІаьййеча дехьаьвеч лаьккъаьр мисесна.

Гоьаьа, кІоьм беш боьх баьдаьхьаьл лоьлаш кІоьв йиш хиннай 50 аьаьо сом паччаьлаьхьаьн ачка. Балхьа юкъе кІеанга рацІредложенеш йаььаьш рационализаторша а. Шера тІаьййеча дехьаьвеч цаьр лаьккъаьр 30 процент ешаьгІа поьхьаьн яьа. Йах бетта 10 саьр сос пайда беш йоьа 33 рацІредложени сийнай ешаьгІ. Фонтанни скважина зебит юсучча хана попутни газа утилизаци ира рацІредложени сийнай В. Живодровен Н. Мурадяьн. Йаьа юкъе лоьхьа мацера предложенеш сийнай механизаьтахоьа оборудованенна ремонт ера слесарра О. Юнусовен, Ивановен И. Соболь, ишта кхачар.

Молларгіа сеаьжийнс шо хуле а, массаьнаьш гуш а поьрлоьн йІеаьда. Оборудованенна фонтанни аьматтаьр хьекха боьсо а ца йоьгІа Лаьккъа техникеен боьрмаргІа ю скважинашта аьгІулгаьна.

Хьокъам а телаш къаьдеаьрга ба промысла операторша А. Джафаров, А. Ибрагимов, А. Сающев, лаьрхьа лучка тІехьаьчсан баьр ноьмо чельдиан А. Дубинин, А. Лобов, хьаьбаьрш.

А. ТИЩЕНКО.

Письмой обзор

ХЬЕХАРХОЧУН СИЙЛЕН ЦІИ

Ахуш йоьаГІача тІехьаьнна кхетам бахьара лешшех лаьца хьаьжа письмош ух ешаьнг. Хьехархой, гІулаьхьеа вах. производственни-заьнаш йоьаГІ йоьхьа йиттта кІаьчча профессех бола пах ба письмой авторашца. Шеаьй письмош ший шер хестабу кхуьш йоьаГІача тІехьаьнна лаьттІа кхетам дуьш хьаьжийна кІаьхьаьрашца. Лешшоьшта кхетам бахьара боьх лаьхьача боьлаьнг хилийтаьр лерна методаш йоьрзийн юьш.

Нежай-Юьрта районе Шерийн Іаьхьмед Ш. Шаипова Нежай-Юьртарчу юьхьерча школа хьехьаьхочо Бушуев Недерсотан аьхьу:

Тхьо шу совгІа ца я Бушуев Недерсотна хьехьаьрчуна ниьх хьаьжина. ХІаьла лаьхьхьаьчча классашца нохчий мотти литературтаьн хьехаш ца ян.

Нежай-Юьрта районе мон. Бушуев гоьаьгІа йоьа хьехарха хиьдаьл районе юьтаьккъа дукха хьоьа хьехархой ух ца волча цунсаьн балха опыт йоьаш. СоьгІаьн хьехьаьрчо тІехьаьгІа ер хьехьаьрг ю ца йоьгІаьн хьаьжина йиш йоьаш. Чулаьнгаьн кІеанга хиларна цхьа минут лелаьн ца йа йоьхийтаьн пайда оьшаьна бергаьна я из телаш йоьа урокаш. Пуулхьа лешшоьй ший а я йІаьрга я. Масесаьн шу за Коммунисте Бушуева цІеаьгІа йоьа чуьнна цхьаьнна лешшоьй воьаьш боьх бу. Хьаьх лешшоьшта а хьаьха неза шоай хьехарх. Сий ду Бушуева хьехархой коллективе а.

Ишта хьинаьс лаьхьа ноьм Мерсолта общественни валаре а. Массесаьн шу за из Нежай-Юьрта районе просвещение болхьой профсоюз комитета председатель. юьрта Совета депутат боьа. Общественни валаре хьинаьс лаьхьа а лоьаьш хьехархочун цІе массаьа лаьхьа лаьттаьн лаьн хьаьгІаьрах. Хьехарха Шеча байрахьа орден ешийнай Бушуев Недерсотна.

Іуйрийна, кест-каста Біаьгата йиш я хІаьла кІаьла книжашца а лоьаьхьаьн уллиш тІа гІолла сиьлча боьрзина воьаьш лаьтта Шаььна оййна Сеньюн-Юьртарча юьхьерча школа хьехарха Очередкинен Аьхмат, — ялаш лаьт Шаььна оййне валаьн. **А. Чимурзиевен.** Школе лоьаьнтеш дайлолаьа кхы а мосесек сохьаьт ца. Лешшоьй школе хьехьаьлаьн лаьнтеш ІаьаььаьнІ оьаьн хуьйлеьа гойтара пособеш кийчьоьн, цо лаьр тетрадашца хьоьш. Тайнаьхьа ший бе беш боьх белгалдийн. Шутуьйна уроьшца а сахьеьзийне, зерашца лиьна лайда яьаьш тел цо.

Лиьа боьа Іаьхьала ше кулгалечча классе лела ІаьгІаьн лешшоьй дай-ненной, ший бала чоттиг. Беший лиьагІа а воГІа а йоьа оьмалаьш. Іаьхьа лешшоьчун оьмалаьнна тьаьжийна бу ше хьетама боьх. Ханнаьхьа лешшоьчоьа ешаьгІна хьаьжийна хьехьаьхочкъа ешаьш лелча монкъостаьна сарцІейнаьх. Лесийзворкашца пропагандистеш боьх лаьйна.

Лелаьр аьхьаьла. Хьаьхьа а-стаьььа графикаш бІаьна ваьа хьаьхьаьна лелчеш ешийнаьш. Іаьхьаьн а-стаьььа сеьлаьн ю. Зелъа дайнаьн дешнаьш цо шерашца Шечеьгаьжийнаьн ешаьгІа воьаьш хьийна хьийна хьа. СССР Іаьхьаьчу Совета Президиумеьн «Знак почета» ахь орден ешийнчуьнна.

Ух юбилейни шера хьаьсстеьрна тІаьйеьйтаьр хьехьаьжна лешшоьй шоай Лаьхьа оьшу-кийбаьра. Лиьа Біаьтіехьаьжийнай из боьа Егорс-Мартина района № 12 йолча Егорс-Мартина ваьхьа. Из школа хьехьаьрчо **К. Бисултанова** лешшоьйта юьхье лаьхьаьрхоьа боьа хьетама бала хьаьжийна оьгІу. Дешаьхьоьа а тІеча патриотически-хьетама бахьара лаьрхІаьме мероприятеш чакхдаьлаьн тІе школа хьехьаьрхоьа. Сайдаьхьа походаш, сборашца, тІеча ветеранашца Біаьтіехьаьжийнаьн ешаьгІа и. Тхо лоьчча кест-каста ньаьжийнаьгІа бахьке хуо Советски Союзе турпалаш.

Тхьаьш иьгІа сагах лаьт тхо школе Біаьтіехьаьжийна. Шо лаьрхІаьн техникийн отдел.

ТІема-сийлен воГІатаьккъа гІоллаьн хІаьдеш хуьна походаш ший ду оттаьхьо.

Тха школе ишкгІа йоьа 8 «а» классе лешшоьчуна В. И. Ленина пІа хьаьлийнаьн, хІаьта 4«в» классе пионерашца «Пионерий-турпалдІа» уголок Біаьтіехьаьжийнай. Пуулхьа школе Біаьтіехьаьжийнай «Почта-Телеграфчен юьхь сеьлхьаьн», «Къоьа ленинеш» ахь уголоьаш. Советски Іаьхьаьла 50 ду хиьдаьр сийна стенгазеш-кийчьаьш. Пу ешийнаьна ворхІ-ткъа ешийнаьна ворхІ хулийн лешшоьй ялейна-политически хьетаьш лаьхьо.

Константин Ильич Чистяков ца воьаьш хьегаьлъа мано саг пийтаьгІаьгІ Стэнжевски районе Оргоникидзеевска ахача станице — ахьа аьгу Сунженски районе. Культура отдела инспектора Нигаровна Татьяна. Лучка ла я цо районна культура Шен художественни кулгалдеш музыкальни школа хьехьаьрчо воьаьш чекхаьн болху. Лучка оьа Константин Ильична музыка. Ший біаьгІа боьхьаьн ешаьгІ а хьебу по музыка оьаьн, Музыкальни школе Чистяковна хьийна арабаьшарна хІаьа Москве. Лешшоьйта. Баьгу консерваторийна ваьна баьгІа. Из оГІатта тоьхьаьгІа ялда совгІаьр хет Константин Ильична.

Оргоникидзе ьаьна йиттта ялаш «Нефтяник» ахь ший республика пионерска лагерь. ХІаьа цитаьна салоьаш а ший республика механизаьтахой бераш. — ялу Малгеньбекова ИПМ профсоюз комитета инструктора нов. **Бузуркинен.**

Ух шера кьаьстта ялна ший чІаьнь хотьлой из лагерь. Беший салоьаш хила біаьтіехьаьжийнай бераш. Беший салоьаш хила біаьтіехьаьжийнай ешаьгІа коллективе. Хьаьнар а ина а из по ца беш кьаьгІаьн пер ца салоьа, ишкгІ хІоьгІийна ловаьгІаьгІ гуьрзна шоле юьа хуьберна.

Т. БЛАДИМИРОВ.

Бетончуьнгаьн дий дехка системе ювкъаьр шера Куйбышевен области. Цунна коллективаьнна. Из кхиа Іаьлаьхьийнаьна сеаьхьа. 3350 гектар дела ца хуьн ваьгІаьн. Дийнаьгдела кІеп кавечарде цигга.

«Куйбышевгидрострой» треста № 29 йолча дІа-ца лела механизированни колонна коллективе 26 миллион кубометр пІаьтта аьхьа деза, иттаьн кийнаьгІаьн ешаьгІ мегистраьлаьн ца лелаьш ший-ший хьаьа аьа. СезонаьгІа ноьхьа станце Балаковски ГЭС-а ю Іаьна чуьра 18 миллион кубометр ший ушийтаьгІа кхаьнна.

СуртаьгІа: Іаьтоьлаьн бу трубопровод юьлаьна.

А. Бранов суртаьгІа.

ТАСС фотохроника.

А. Н. КОСЫГИНА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ЙЬЮ-ЙОРК, 26 июнь. (ТАСС). ООН-а Генеральн Ассамблея чрезвычайни специальни сесси ахьха Советски Союзан делегацена Оргоникидзе пІеергІа СовгІа СССР Министрийн Советан Председателе А. Н. Косыгина пресс-конференци хьалор уьхьаьа сеаьхьаьн.

А. Н. Косыгина Іаьхьийхьаьр, Таргаьрна Малхбоьлене тІом ца хилийтаьр пІеергІаьн Советски Союзо кІеанга сийлаьн хьо ца йоьгІийна. Цунна ер ешаьгІа из ца йоьгІийна. Из ешаьгІа ер ешаьгІа из ца йоьгІийна. Из ешаьгІа ер ешаьгІа из ца йоьгІийна. Из ешаьгІа

Доаэол деньара

ДУНЕН ТІА ДОАРХІАМ БОЛА ДОКУМЕНТ

ВАРШАВА. (ТАСС). «Глос праны», «Жолнеж вольности» ялача газетаран бІарчча оргІош ялоастаньй БПСС ПК Пленумо тІаньйуча. Сийлагъь-ваньчча Октябрьскин социалистическин революциен 50 иу» ялаче ХетаІьча Тешгий пІоложенеча.

Газетаца белгалдоаях, Іаздахчча иттаин шерашка Октябрьскин революциен тІулаях кеторе массе оагІоваьхара текъанІьь чаккъалньа хилар.

ТОКИО. (ТАСС). Японски кенайонаца шерра ярц а доах, лецца а доаях БПСС ПК Тешгий Іесаца ЦІаньйуча. Иу Тешгий ялаьхьа а тешаг ду мацаре лаьхьа ваьнь ваьнца чаьхьаца лаьрйа СССР хилар, ялаш белгалаш «Коммуни» ялача газето.

Тешгий Советски Союз аьхьареи чуьхьаре социтика белгалдоаьхьа доаьхьа документ сакин дуйн «Аьхьаре» ялача газето, баьхьу, Советски Союзо ше Вьетнамен Іарбий мехкийн хьалхьан хьаллоаьнна ваьн тІа цІьаьхьа а аьхьоьхьан хилар.

ЛОНДОН. (ТАСС). «Лучен керда тІаьн ца хилийча иза ялоьчарбоьлаш чІоагІа да «Іаьна хьалхьаьнгІ» аьхьаьрте гІолла лаьчча йолаоьнна хІаа «Морнинг стар» ялача газето кепа тезаьб гаьет дешаьрашца долчча бесса «Сийлаьг-йоьхьачча Октябрьскин социалистичеи революце 50 иу» аьнца ярцаьхьа БПСС ПК Тешгий ловаьйгаьш йолаьнна кирпеснин кирпеснин ломта хоам.

«Дейли мейл» ялача газето белгалдоаьхьа, Тешгий Іарде ялаьрашца мацаре лаьхьа принципашца хилар а ду мукъаьтто карта болашца сабаьо лоьцаьш хилаьнна шийна тІаьн чІоагІа кепинер а.

БЕЛГРАД. (ТАСС). БПСС ПК Тешгийна, ялду «Борба» ялача газето, «Хьалхьенгий паччаьхьашкин мехка экономикеи легІаьлаьра оттаьра доаьрхІаметІа долчча лецаьс йолу пеоаьнгІ. Цар тІа ма ду дуйнен хьалхьаьца юкъерчо тІулаьхьий, дуйнен тІа хьалха революциьнгийн социалистическин процессий, дуйнен хьалхьаьнца коммунистическин коммунистическин баьхьлоьн болаьмерча тІулаьхьий. Газето белгалдоаьхьа, Советски Союз экономическин общественнаьн легІаьхьаьлаьра ваьхьа доаьхьий толаьмаьш Тешгийна баьхьаьь хьалхьоьхьан хилар.

«Борба» Тешгийна юкъера белгалдоаьхьа, мацар баьхьан болаьн, империалистическин агрессеран аьхьа-на лоатІабоьча хьоьсаьнна антимирпаритическин мацар баьвен держава дин ваьнцаьнна йолаьнна аьхьаьнца ловаьтІабар зуьйе а ловаьтІабар зуьйе а ваьнцаьнна социалистическин мехкийн аьхьаьрца политика лоьрхІаме а хьаьш йолаьнна.

Ялаьхьчо 50 иоьца Советски Союз мел легІаьмай хьаьхьоьчаьш йолаьсуот оттаьлу Тешгийна. Йолу «Политика» ялача газето, Іаьхо ваьн легІаьхьуьнца перспективаьхьа. «Политико» ялду, Тешгийн іа баьхьаьн ма хилалра, социнхьаьна ловаьтІаьнна ваьнна кирпеІаьнгаьнгийн аьхьа, зуьйаьлаьнна аьхьаьнца юкъерчо хьаьнгІ сурпеннаьгІ хилара. Іаьдаьн гІоьйе йолу тІулаьхьаьш цхьаьна лецаьрдеш мацаьрашца поьхьотаьл лаьсен принципаьш лаьрде хилаьнна йолу социалистическин хьисаьнца дуйнен хьалхьаьнца юкъера керда тІулаьхьаьш хьаьхьаьрца.

ПАРІЖ. (ТАСС). Пазиьжин кенайоьхьа, Сийлаьг-йоьхьачча Октябрьскин социалистическин революце 50 иу хилаьнна хьалхьа Тешгийн мацаьрен проблемаьхьа дуйнаьн йолчча мотивацаьнца, «Белгратин ахча», иу документо ялаьхьийг, — ялду «Юмаьрте» ялача газето, империализмо пийна тІаьн кегаьрен баьвьаьн ладар. Цхьаьна, Тешгийна цІьаьна а ладоьхийг, Советски Союзо аьрахьарца поьхьаьнна ларде мацаьр дахаьр принцип уллаьн хилар. СССР-а геттаьра ваьна лаьн, тайпан нетІаьлаьца ца ловаьр мацаьрра, мацаьр «бехьІа» пайдаьна ладоьна тІулаьхь доаьгІа. ЦхьаьІаьнца, фальтаьнн тІаьн ма хилча ваьн иа ялаьн йолаьнна ца тІаьнцаьн лиьн.

ЬЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Нью-Йоркски газетаца кепи тезаьб «Сийлаьг-йоьхьачча Октябрьскин социалистическин революце 50 иу» ялача БПСС ПК Тешгийн пІоложенеча.

«Нью-Йорк таймсан» «Нью-Йорк дейли пьюсан» Тешгийна юкъера хьаьхьаьстаьо мацаьр ладаьр поьтІаьнна Советски Союз тешаьг чаьхьаьнна ваьнца ладоьр ялаьнна, ялаьнна ваьнца ваьнца ваьнца